Dosarul nr. 2-637/2024
2-24099928-18-2-06092024

Hotărârea integrală a fost întocmită
şi publicată la 2 iunie 2025

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

6 martie 2025 or. Ştefan Vodă

Judecătoria Căuşeni, sediul Ştefan Vodă

Instanţa compusă din:

Preşedintele şedinţei, judecătorul Alexandra Smolniţchi

Grefierul Alexei Dobînda

cu participarea: reprezentantului reclamantei Compania Naţională de Asigurări în Medicină, Oleg Morari şi a pârâtului Victor Vrabie

examinând în şedinţă publică, în sediul instanţei, în limba română, în procedură contencioasă, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Agenţia Teritorială Est a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină împotriva lui Victor Vrabie cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală şi a penalităţilor

C O N S T A T Ă:

I. Originea cauzei:

La originea cauzei se află cererea de chemare în judecată din 5 septembrie 2024 depusă de directorul interimar al Agenţiei Teritoriale Est a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, Sergiu Gogu. Potrivit acesteia, reprezentantul reclamantei solicită încasarea de la pârâtul Victor Vrabie a sumei de 14594,58 lei pentru prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pe anul 2024 şi a penalităţilor aferente.

În susţinerea cererii de chemare în judecată indică că potrivit informaţiei plasate pe site-ul oficial al Serviciului Fiscal de Stat, Vrabie Victor ***** este întreprinzător individual-fondator al Î.I. „Liviu Vrabie”, cu statut activ. De asemenea, pe site-ul oficial al SE Registru – date din registrul de stat al unităţilor de drept, această Întreprindere Individuală nu figurează ca lichidată.

Susţine că conform datelor Sistemului Informaţional Automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistenţă Medicală”, sistem aprobat prin Ordinul CNAM nr. 270-A din 27.10.2023, pe perioada anului 2024, pârâtul Vrabie Victor nu şi-a onorat obligaţia

prevăzută de legislaţia în vigoare de a achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în termenul stabilit.

Menţionează reprezentantul reclamantei că pentru anul 2024 datoria constituie 14594,58 lei, ce rezultă din prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală calculată în sumă fixă în valoare absolută în mărime de 12636 lei şi penalitatea pentru 155 de zile, pentru perioada din 1 aprilie 2024-2 septembrie 2024, care constituie suma de 1958,58 lei.

A mai precizat că în adresa debitorului a fost expediată notificarea cu nr. 04/75-236 din 14 august 2024 privind solicitarea achitării datoriei. Victor Vrabie, deşi a recepţionat notificarea, fapt confirmat prin semnătura de pe avizul de recepţie, ultimul aşa şi nu a achitat datoria atestată.

În drept reclamanta şi-a întemeiat solicitările pe prevederile art. 4 alin. alin. (1), (6) şi (7), art. 5 alin. (1) lit. d), art. 14 alin. (1) din Legea nr. 1585/1998, art. 26 alin. (1) lit. c) din Legea finanţelor publice şi responsabilităţii bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, art. 17 alin. (1^1), alin. (4), art. 22 alin. (1), Anexele nr. 1 şi nr. 2 din Legea nr. 1593/2002.

II. Circumstanţele stabilite şi probele:

Potrivit materialelor cauzei, pârâtul Victor Vrabie este administratorul Întreprinderii Individuale „Liviu Vrabie". La data depunerii cererii de chemare în judecată întreprinderea era activă (f. d. 10) şi nu existau date înregistrate privind lichidarea acesteia (f. d. 11). Această Întreprindere Individuală a fost radiată din Registrul de Stat al întreprinzătorilor individuali la data de 10 ianuarie 2025 (f. d. 35).

Potrivit adeverinţei privind nr. A-04-04-75-68 din 29 august 2024, pentru anul 2024, Victor Vrabie, în calitate de administrator al Î.I. „Liviu Vrabie" nu a achitat prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală şi nu a avut nici statut de persoană asigurată (f. d. 12). Potrivit istoricului angajărilor, pârâtul Victor Vrabie a avut statut de persoană asigurată în perioada 1 ianuarie 2024-9 februarie 2024 şi statut de persoană neasigurată până la 31 decembrie 2024 (f. d. 13).

La data de 14 august 2024 reclamanta a expediat o notificare în adresa pârâtului Victor Vrabie, comunicându-i despre existenţa datoriei şi necesitatea stingerii acesteia (f. d. 8). Victor Vrabie a recepţionat această notificare la data de 16 septembrie 2024 (f. d. 9).

III. Opinia participanţilor la proces :

În cadrul şedinţei de judecată reprezentantul reclamantei Compania Naţională de Asigurări în Medicină, Oleg Morari a solicitat admiterea integrală a acţiunii, în baza motivelor de fapt şi de drept indicate în cererea de chemare în

judecată. A menţionat suplimentar că unicele persoane care nu achită prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă sunt proprietarii de terenuri cu destinaţie agricolă. Nu a existat niciun motiv legal de a-l scuti pe Victor Vrabie de la plata primei de asigurare de vreme ce asta este fondatorul unei întreprinderi individuale active.

Susţine că CNAM-ul nu a avut obligaţia de a informa plătitorul despre faptul că acesta urmează să achite prima de asigurare medicală. Aceasta este o obligaţie legală a fondatorului întreprinderii individuale pe care ultimul trebuia să o cunoască de vreme ce desfăşoară activitatea de antreprenoriat.

În ce priveşte faptul că Victor Vrabie totuşi a fost asigurat în perioada 1 ianuarie 2024 şi până la data de 10 februarie 2024, indică că legislaţia stabileşte foarte clar posibilitatea şi modul de restituire a sumei achitate în plus. Victor Vrabie este în drept să se adreseze în acest sens cu o cerere Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină.

Pârâtul Victor Vrabie, la data de 30 septembrie 2024 a depus o referinţă prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată. A menţionat că Î.I. „Liviu Vrabie" nu mai activează începând cu anul 2016 din motiv că situaţia financiară era precară. Soţia sa avea o dizabilitate severă. Nu a fost avertizat despre faptul că poliţa de asigurare obligatorie de asistenţă medicală Nr. 081085236 avea expirată valabilitatea şi că se află în incapacitate de plată (f. d. 30).

În cadrul şedinţei de judecată pârâtul a declarat suplimentar că fizic şi moral a fost în imposibilitate să achite prima de asigurare medicală obligatorie. A fost în imposibilitate să se mişte de lângă soţie pentru că ultima avea nevoie de îngrijiri medicale. Din acest motiv nici nu a mers ca să lichideze întreprinderea individuală. Consideră că Compania Naţională de Asigurări în Medicină urma să-l informeze imediat, încă la data de 1 aprilie 2024, despre faptul că are o restanţă şi nu să aştepte până în luna august ca să se acumuleze penalităţi.

IV. Aprecierea instanţei:

A. Cu referire la încasarea primei de asigurare oblogatorie de asistenţă medicală:

Potrivit art. 1 alin. (1) din Legea nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală asigurarea obligatorie de asistenţă medicală reprezintă un sistem autonom garantat de stat de protecţie financiară a populaţiei în domeniul ocrotirii sănătăţii prin constituirea, pe principii de solidaritate, din contul primelor de asigurare,a unor fonduri băneşti destinate pentru acoperirea cheltuielilor de tratare a stărilor condiţionate de survenirea evenimentelor asigurate (maladie sau afecţiune). Sistemul asigurării obligatorii de

asistenţă medicală oferă cetăţenilor Republicii Moldova posibilităţi egale în obţinerea asistenţei medicale oportune şi calitative.

Art. 17 alin. (1) şi alin. (7) din Lege prevede că prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală reprezintă o sumă fixă sau o contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense, pe care asiguratul este obligat să o plătească asigurătorului pentru preluarea riscului asigurat al persoanei, conform prevederilor legislaţiei. Mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare se stabilesc prin lege.

Subsecvent, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 1593 din 26-12-2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală prevede că categoriile de plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă, care se asigură în mod individual, se stabilesc în anexa nr. 2.

În pct. 1 lit. b) din Anexa nr. 2 legislatorul a stabilit că persoanele fizice neangajate, cu domiciliul în Republica Moldova, care se includ în categoria fondatorilor de întreprinderi individuale sunt plătitori ai primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă.

Cu referire la prevederile *pre* citate instanţa de judecată va stabili prioritar dacă pârâtul Victor Vrabie poate fi inclus în categoria plătitorilor primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă.

Aşadar, instanţa de judecată atestă că potrivit materialelor din dosar, Victor Vrabie este fondatorul Întreprinderii Individuale „Liviu Vrabie" şi acesta îşi are domiciliul în Republica Moldova, în satul Ciocurciu din raionul Ştefan Vodă. Potrivit Sistemului Informaţional Automatizat „Asigurarea Obligatorie de Asistenţă Medicală", aprobat prin Ordinul CNAM dr. 270-A din 27.10.2023, începând cu data de 10 februarie 2024 şi până la data de 31 decembrie 2024, Victor Vrabie nu a fost angajat în câmpul muncii (f. d. 13). În această perioadă însă, Întreprinderea Individuală a cărui fondator este pârâtul era activă (f. d. 10).

Potrivit informaţiei din aceeaşi bază de date, suma achitată de către Victor Vrabie în calitate de persoană neasigurată şi fondator al unei întreprinderi individuale a constituit 0 lei (f. d. 14).

Instanţa conchide aşadar că pârâtul Victor Vrabie, deşi avea obligaţia de achitare a primei de asigurare în calitatea sa de persoană neangajată, cu domiciliul în Republica Moldova şi fondator al unei întreprinderi individuale active, ultimul nu şi-a îndeplinit această obligaţie şi nu a efectuat nicio achitare.

Este de menţionat faptul că deşi pârâtul a avut statutul de persoană asigurată o perioadă scurtă de timp în anul 2024, şi anume din data de 1 ianuarie 2024 şi până

la 9 februarie 2024, aşa după cum a menţionat şi reprezentantul reclamantului, Victor Vrabie este în drept să solicite restituirea sumelor achitate suplimentar. În acest context instanţa face trimitere la prevederile art. 23 alin. (2) şi alin. (2^2) din Legea nr. 1593 din 26.12.2002, potrivit cărora persoanele fizice, incluse la data de 1 ianuarie a anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr. 2, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct. 2 din anexa nr.1 şi care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă pentru anul respectiv vor achita prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în formă de contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense pentru perioada respectivă, **cu posibilitatea de a solicita restituirea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă achitată**, **în cuantum proporţional numărului de zile din anul de gestiune în care acestea au făcut parte din categoriile de plătitori prevăzute la pct. 2 din anexa nr. 1**. Restituirea primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă prevăzute la alin. (2) şi (2^1), precum şi a celor achitate în plus se efectuează, la cerere, de către Compania Naţională de Asigurări în Medicină, conform modului stabilit prin ordin al directorului general al acesteia.

În continuare instanţa de judecată mai precizează că art. 17 alin. (3) din Legea nr. 1593 din 26-12-2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală prevede că mărimile primelor de asigurare în formă de sumă fixă şi în formă de contribuţie procentuală la salariu şi la alte recompense se stabilesc anual în legea fondurilor asigurărilor obligatorii de asistenţă medicală.

Consecvent, Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2024 nr. 420 din 22.12.2023 a stabilit în art. 4 alin. (2) că prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă calculată pentru categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr. 2 la Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală se stabileşte în mărime de 12636 de lei.

Astfel, instanţa de judecată conchide temeinicia pretenţiei înaintate de către reclamanta CNAM cu privire la încasarea din contul lui Victor Vrabie a sumei de 12636 lei – datorie formată drept urmare a neachitării primei de asigurare obligatorie medicală pentru anul 2024.

<u>B. Cu referire la încasarea penalităţilor:</u>

Art. 14 alin. (1) din Legea nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală prevede că pentru neplata, în termenul stabilit de legislaţie, a primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală, asiguratul plăteşte

o penalitate, calculată în conformitate cu legislaţia, pentru perioada care începe după scadenţa primei de asigurare şi se încheie în ziua plăţii efective a acesteia.

Potrivit art. 30 alin. (1) din Legea nr. 1593 din 26-12-2002 cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală atrage după sine calcularea unei penalităţi în mărime de 0,1 % din suma datoriei pentru fiecare zi de întîrziere.

Art. 22 alin. (1) al aceleaşi legi prevede că persoanele fizice incluse la data de 1 ianuarie a anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistenţă medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune.

Prin prisma acestor prevederi legale, începând cu data de 1 aprilie 2024, pentru neachitare, reclamanta a fost în drept să purceadă la calcularea penalităţilor. În speță, penalitățile au fost calculate până la data întocmirii cererii de chemare în judecată, adică data de 2 septembrie 2024. Pentru perioada respectivă de 155 de zile, calculându-se 0,1 % din suma datorată de 12636 lei, penalitatea constituie 1958,58 lei.

La acest capitol instanţa de judecată menţionează că contrar invocărilor pârâtului Victor Vrabie expuse în cadrul şedinţei de judecată, autoritatea publică reclamantă nu avea obligaţie de a-i aminti contribuabilului despre obligaţia sa de plată. Victor Vrabie, în calitate de fondator al unei întreprinderi individuale avea datoria de a cunoaşte prevederile legale, inclusiv obligaţiile ce îi revin în ceea ce priveşte achitarea primelor de asigurare obligatorie.

Instanţa concluzionează aşadar şi că achitarea penalităţii pentru perioada respectivă, în suma solicitată de reclamantă este justificată, motiv din care va admite şi această pretenţie.

C. Cu referire la obiecţiile pârâtului din referinţă:

În susţinerea poziţiei sale privind respingerea cererii de chemare în judecată, pârâtul Victor Vrabie nu a negat vreo circumstanţă dintre cele invocate de către reprezentantul reclamantei. Ultimul a recunoscut că a fost fondatorul Î.I. „Vrabie Liviu”, întreprindere individuală care a fost activă până la data de 10 ianuarie 2025. Pârâtul a recunoscut faptul că nu a fost angajat în câmpul muncii pe parcursul anului 2024, dar că nu a ştiut că acesta deja nu mai are statut de persoană asigurată.

Argumentul de bază în solicitarea respingerii acţiunii CNAM a constituit circumstanţa faptică privind încadrarea soţiei sale într-un grad sever de dizabilitate începând cu data de 1 februarie 2023 şi decesul ei la data de 24 mai 2024. Consecvent, lipsa resurselor financiare a constituit temeiul imposibilităţii efectuării

achitărilor pentru prima de asigurare medicală obligatorie. De asemenea, din lipsă de timp a fost în imposibilitate să se prezinte la organele competente pentru a lichida întreprinderea individuală.

Cu referire la această poziţie instanţa de judecată menţionează că deşi pârâtul a probat în cadrul şedinţei de judecată circumstanţele invocate, şi anume faptul că soţia sa a fost încadrată în grad sever de dizabilitate (f. d. 22) şi că aceasta a decedat la data de 24 mai 2024 (f. d. 25), **circumstanţa existenţei unui grad de dizabilitate a unuia dintre soţii fondatorului întreprinderii individuale nu constituie temei de scutire de la plata primei de asigurare medicală obligatorie în mărime fixă**.

Deşi potrivit art. 4 alin. (4) din Legea nr. 1585 din 27-02-1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistenţă medicală Guvernul are calitatea de asigurat pentru persoanele care îngrijesc la domiciliu o persoană cu dizabilitate severă care necesită îngrijire şi/sau supraveghere permanentă din partea altei persoane, acest lucru este valabil doar pentru persoanele care nu sunt obligate prin lege să se asigure în mod individual. Acest lucru este prevăzut expres în articolul la care instanţa a făcut trimitere, după cum urmează: Guvernul are calitatea de asigurat pentru următoarele categorii de persoane neangajate cu domiciliul în Republica Moldova şi aflate la evidenţa instituţiilor abilitate ale Republicii Moldova, specificate la alin.(9), **cu excepţia persoanelor obligate prin lege să se asigure în mod individual**.

În primul rând Victor Vrabie nu a probat că a îngrijit la domiciliu o persoană cu dizabilitate severă care necesită îngrijire şi/sau supraveghere permanentă, iar în al doilea rând acesta a avut obligaţia să se asigure în mod individual în calitate de fondator al unei întreprinderi individuale cu statut activ, prin achitare primei de asigurare stabilit în mărime fixă, aşa cum expres prevede art. 5 alin. (3^1) din Legea citată mai sus coroborat cu prevederile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 1593 din 26-12-2002.

V. Cheltuielile de judecată:

Potrivit prevederilor art. 98 alin. (1) din Codul de procedură civilă cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, **de a căror plată reclamantul a fost scutit**, se încasează la buget de la pîrît proporţional părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Potrivit art. 85 alin. (1) din Codul de procedură civilă scutirile de taxa de stat şi/sau de taxa de timbru sunt prevăzute în pct. 1 al anexei nr. 2 la Legea taxei de stat nr. 213/2023.

Subsecvent, pct. 1.6 din Anexa nr. 2 din Legea taxei de stat nr. 213 din 31 iulie 2023 se scutesc de taxa de stat (…) autoritățile publice (…).

Având în vedere că instanţa a decis admiterea integrală a pretenţiei Agenţiei Teritoriale Est a CNAM privind încasarea primei de asigurare pentru anul 2024 şi a penalităţilor aferente din contul pârâtului Victor Vrabie, cu trimitere la prevederile *pre* citate, instanţa va dispune încasarea de la Victor Vrabie a taxei de stat de la care reclamanta a fost scutită.

La calcularea cuantumului taxei de stat instanţa de judecată menţionează că potrivit prevederilor art. 87 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, valoarea acţiunii se determină din suma cerută în acţiunile pentru plata unei sume. În această speţă, taxa de stat urmează să fie calculată din suma totală de 14594,58 lei. Astfel, taxa de stat care va fi încasată din contul lui Victor Vrabie de la care reclamanta a fost scutită în virtutea legii, constituie suma de 633,74 lei, conform pct. 1.1.2 din Anexa nr. 1 a Legii taxei de stat (250 lei + 4 % din valoarea acţiunii ce depăşeşte 5001 lei).

VI. Concluzia instanţei:

În virtutea celor expuse *supra*, având în vedere că Victor Vrabie, în calitate de fondator al unei întreprinderi individuale, active în perioada anului 2024 nu şi-a îndeplinit obligaţia de achitare a primei de asigurare în mărime fixă, instanţa a decis încasarea sumei respective în mărime de 12636 lei. Totodată, instanţa a considerat întemeiată şi solicitare de încasare a penalităţilor calculate în cuantumul şi modul prevăzut de lege, începând cu ziua imediat următoare datei la care datoria a ajuns la scadenţă, în sumă de 1958,58 lei. De asemenea, ţinând cont de faptul că reclamanta, în calitate de autoritate publică, a fost scutită de la achitarea taxei de stat, instanţa a hotărât şi încasarea acesteia din contul pârâtului.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (2) din Legea fondurilor asigurării obligatorii de asistenţă medicală pe anul 2024 nr. 420 din 22.11.2023, art. 30 alin. (1) din Legea cu privire la mărimea, modul şi termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistenţă medicală nr.1593 din 16.12.2002, art. 98 alin. (1), art. art. 236, 238-241 din Codul de procedură civilă, instanţa de judecată

H O T Ă R Ă Ş T E:

Se admite integral cererea de chemare în judecată înaintată de Agenţia Teritorială Est a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină împotriva lui Victor Vrabie cu privire la încasarea primei de asigurare obligatorie de asistenţă medicală şi a penalităţilor.

Se încasează de la Vrabie Victor *****, IDNP ***** în beneficiul Agenţiei Teritorială Est a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină, IDNO

1007601007778, prima de asigurare obligatorie de asistenţă medicală pentru anul 2024 în sumă de 12636 (doisprezece mii şase sute treizeci şi şase) lei, precum şi penalităţile aferente în sumă de 1958,58 lei (o mie nouă sute cincizeci şi opt lei şi cincizeci şi opt bani), iar în total suma de 14594,58 lei (paisprezece mii cinci sute nouăzeci şi patru lei şi cincizeci şi opt bani).

Se încasează de Vrabie Victor *****, IDNP ***** la bugetul de stat taxa de stat ce urma să fie încasată la depunerea cererii de chemare în judecată, în mărime de 633,74 lei (şase sute treizeci şi trei de lei şi şaptezeci şi patru bani), de la care reclamanta Agenţia Teritorială Est a Companiei Naţionale de Asigurări în Medicină a fost scutită.

Hotărârea este cu drept de apel la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 de zile de la data pronunţării dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Căuşeni, sediul Ştefan Vodă.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul /semnat/ Alexandra Smolnițchi

Copia corespunde originalului
Judecător Alexandra Smolnițchi